

¶ **Танець долі та власного вибору. Історія командира спецпідрозділу СБУ «Білий вовк» Олега Ємця**

Якою мірою людина визначає свою долю, а якою доля сама торує їй шлях?

Київ, друга половина 90-х. Безробітний Олег Ємець заходить у ворота меблевої фабрики, впевнений, що він і є володар своєї долі. Фабрика належить Валерію Хорошковському, ще не олігарху, не генералу, але людині зі статками, що на рік молодша, ніж сам Ємець.

Олег прийшов отримати роботу – сторожем на прохідній. Удома хвора дитина. Квартира, в якій він живе з родиною, – орендована. Гроші на їжу ще залишилися, але швидко закінчуються. Бог свідок – йому вкрай потрібна ця робота!

Сторож – це передостанній варіант з-поміж наявних. Ємець уже подавався на декілька вакансій, навіть проходив співбесіду в комітет Верховної Ради з питань екології. Але не вийшло.

Він біофізик, кандидат наук. У голодні 90-ті на пострадянському просторі багато наукових працівників знають,

що відстань між мікроскопом і гирними вагами на ринку дуже коротка.

Знав і Ємець, тільки для нього це була відстань між мікроскопом та пістолетом. Були часи, коли він працював добу через дві: один день охороняв бізнесменів, а два – писав дисертацію.

Але це в минулому. Тепер біохімік Ємець прийшов на меблеву фабрику, щоби влаштуватись сторожем.

І не влаштувався. Вакансія дісталася іншому.

Тож замість кар'єри сторожа в Україні йому довелося будувати наукову кар'єру в Штатах.

Уже не сподіваючись, що знайде роботу в Києві, Олег Ємець піддався долі і зголосився на останню пропозицію – обійняти професорську посаду в Університеті Піттсбурга в Пенсильванії.

Мине багато років, і одного дня Ємець прохочитиме біля тієї фабрики. Але не відчуватиме ані зловтіхи, ані задоволення.

– Можна сказати, це доля, – підсумовує він.

Його шлях – це танець долі і власного вибору, де веде то один партнер, то інший.

ЗАПАХ КРОВІ

Командир спецпідрозділу «Білий вовк» Центру спецоперацій «А» СБУ, старший лейтенант Олег Ємець, повірив у майбутній напад росії на Україну ще 2011 року.

Нагадаємо, країною тоді царував Янукович, уже підписані Харківські угоди, патріарх Кирил час від часу при-

їжджає в Україну, студенти вже рік вимагають звільнити «українофоба Табачника» з посади міністра освіти, а Хорошковський, що в 90-ті не став роботодавцем Ємця, керує СБУ.

Сам Ємець тоді вже працював в Україні. У 2004-му залишив інститут мозку у Флориді (туди його запросили після Піттсбурга) та напередодні Помаранчевої революції повернувся в Київ. Відчув, що взяв від Штатів максимум. І вирішив лікувати свою зтяжну ностальгію вдома. Заснував компанію, що спеціалізувалася на молекулярній біології та генній інженерії. Занурився в ополонку бізнесу по-українськи.

Він називає декілька причин своєї впевненості у невідворотності майбутньої війни. Перша – до нього потрапила інформація (не секретна, але розповідаючи про неї, Ємець ретельно дозує слова) про інфраструктурні роботи на певній території РФ. Як науковець, він звик працювати з великим масивом даних, і за окремими деревами розбудови побачив ліс майбутньої війни.

Для демонстрації другої причини він береться за ніж.

Кладе його на край столу так, що рукоятка звисає над підлогою, та притискає лезом до поверхні.

– Тримає тільки мій палець. Для ножа це асиметричний стан, – пояснює він. – Так і в суспільстві виникла велика кількість асиметричних станів.

Україна стала як великий плід, який виріс для того, щоб хижак захотів сюди зайти. Чоловіки цієї землі перестали демонструвати належний рівень агресивності, щоб чоловіки іншої землі боялися напасти.

Це стається раптово. Ніж зісковзує з-під пальця та падає на підлогу. Хороший, армійський, із тих, якими перерізають дріт чи сухожилля.

– Є ще одна причина, – Ємець тягнеться за ножом. – Я передчував запах крові фізично.

Після цього здається зайвим питати, чому тотемом його підрозділу став саме вовк.

Якби хтось інший заявив зараз, що тоді, 2011-го, вже передбачав війну, це виглядало б пихою. Але в Ємця є доказ: саме того року він відкрив Центр спеціальної тактичної підготовки «Білий вовк», а через два роки зареєстрував громадську організацію.

– Це була спільнота однодумців, які розуміли, що війни не уникнути. Ми почали готуватись до ведення бойових дій як підрозділ з уніфікованими стандартами. Ми оснастились однаково і вели бойове злагоджування на регулярній основі згідно з програмою, яку підготували, – згадує він.

Обладнання купували за власні гроші. Навчання у складі групи проходили щотижня. Ввели чітку ієрархію.

Такий собі бойовий підрозділ, який просто ще не вступив у бойові дії.

Ємець проводить аналогію із розбитим термометром. Як кульки ртуті швидко з'єднуються між собою, так і в «Білому вовку» люди з однаковим світоглядом пройшли процес самоорганізації.

Серед них і ті, хто не мав військового минулого. Ємець пояснює це просто. Є велика кількість людей у погонах, що стали військовими випадково. А є цивільні, які військові за своєю суттю. Вони заблукали в житті, заходили не в ті двері, і в «Білому вовку», нарешті, знайшли себе.

Для Ємця доля теж готувала зовсім інші двері. Військовими були його прадід, дід і рідний дядько. Після школи

військовим збирався стати і юний Олег – був схильним до служби.

Але перш ніж остаточно обрати таку програму свого життя, він вирішив спробувати бета-версію. І подався на термінову службу – в розвідку десантних військ.

– Проходячи службу в елітному підрозділі, я швидко зрозумів, що еліта ця певною мірою дута. Десантники розбивають цеглу головою і роблять інші показательні перформанси, але це все нічого спільного не має з виконанням бойових завдань, – каже Ємець. – Тому [після демобілізації] я зайнявся зовсім іншими справами.

У змаганні із власною долею він того разу переміг.

НАЙДОВШИЙ ДЕНЬ НА ВІЙНІ

У 2015 році поблизу Мар'янки, біля однієї з шахт, збили український дрон. Завдання – заїхати броньованою технікою на територію, яку контролював противник, дістатися шахти і забрати дрон. Серед найбільш вірогідних загроз – ворожий снайпер, що з териконів прострілює підступи до шахти. Для підстраховки – вогнева підтримка своїх бійців, що має «задавити» снайпера на териконах.

Так здавалося в теорії.

У житті вийшло інакше.

Групу, у складі якої був і Олег Ємець, вивантажили в запланованому місці. Виявилося, що броньованої машини немає. Вогневої підтримки – теж. Попереду – мінне поле. А в групі двоє саперів, яких позаочі називають «одноразовими» – через низький рівень їхньої кваліфікації.

Ємець досі сумнівається у цінності цього загубленого дрона. Але наказу ніхто не скасовував. Треба виконувати.

І вони пішли по мінованому полю «як шайка ідіотів». До териконів, де мав бути снайпер, – метрів 600.

Йдуть.

Раптом Ємець почув постріл. Метрів за 200 – тож, окрім стрілка на териконах, був ще один, десь поблизу.

Зброя з глушником. Тому те, що по групі стріляють, зрозуміли тільки він і снайпер Віктор. Усі інші – бійці без досвіду – навіть не здогадались.

Олег і Віктор переглянулись. Зупинитись – означає, що групу розстріляють.

Мовчать. Продовжують рух.

Ще постріл.

Ідуть.

Звідки стріляють, не зрозуміло. Але дистанція зменшується.

– Я уявляю, як це виглядало із боку ворога. Сидить людина перед мінним полем. Серед білого дня з'являється на полі група. Він вискакує, починає стріляти і не попадає. А вони йдуть, і ніхто не реагує. Він знову стріляє. Нуль реакції. І він тоді, найпевніше, просто втік.

Цей день, коли вони забрали дрон і дивом вийшли живими, Ємець називає найдовшим на фронті.

Із початком війни на Донбасі члени Центру стали не тільки тренувати фахівців із ЗСУ та МВС, а й самі долучились до бойових дій.

Перед групою, яку очолював Ємець, поставили два типи завдань: фізична охорона аеророзвідників і підймання збитих засобів розвідки з території, яку контролює противник.

Саме під час виконання другого типу завдання він і пережив найдовший день на війні.

Працюючи з аеророзвідниками, зокрема з легендарним «Чубакою» – Володимиром Кочетковим-Сукачем, Ємець зрозумів: війна змінилася.

Як розвідник, він умів рухатися по тилах противника, досліджувати об'єкти, проводити спостереження, робити диверсії. Але це все було неспіврозмірно з тим, що міг зробити один оператор БПЛА.

Тоді напрямок роботи Центру спеціальної тактичної підготовки змінився. Він надалі навчав розвідників і диверсійні підрозділи, проте сконцентрувався на технічних засобах розвідки. Якщо простіше – на дронах. Які тоді були звичним робочим інструментом весільних операторів, а не військових.

Коли після повномасштабного вторгнення створили спецпідрозділ «Білий вовк», саме безпілотники стали його головною зброєю.

МІЛЬЯРД ДОЛАРІВ НА ВІТЕР

– *Мам, кароче, сьогодні у нас таке шапіто було ночью. Пятнадцять двухсотых. Пятнадцать! Ты прікідываєшь себе кіно?* – окупант Юра розповідає матері в аудіоперехопленні про події минулої ночі.

А сталося ось що. Російські військові вкрали в когось із місцевих жителів телевизор та залізли на Т-72 переглядати кіно. Екіпаж спецпідрозділу «Білий вовк» вирахував танк і дроном скинув на нього снаряд. Влучив у боекомплект.